

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

IXe KAMER

A R R E S T

**nr. 221.194 van 25 oktober 2012
in de zaak A. 204.672/IX-7642**

In zake : Marc PENSIS
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Filip Van Trimpont
 kantoor houdend te 7860 Lessines
 rue de la Halle 10
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door de minister van
Pensioenen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 27 april 2012, strekt tot de nietigverklaring van de beslissing van 19 maart 2012 van de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen waarbij het beroep, door Marc Pensis ingesteld tegen de weigering van de aanvraag van 21 april 1978 om een vergoedingspensioen te verkrijgen, ontvankelijk maar ongegrond wordt verklaard.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Het cassatieberoep is toelaatbaar verklaard bij beschikking van 14 mei 2012.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoeker heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Robert Vander Elstraeten heeft een verslag opgesteld.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 22 oktober 2012.

Staatsraad Geert Debersaques heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Filip Van Trimpont, die verschijnt voor de verzoeker, en directeur Johan Heemeryck, die verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur-afdelingshoofd Robert Vander Elstraeten heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3.1. De verzoeker, die beroepsmilitair was van 24 maart 1975 tot 6 april 1978, dient op 21 april 1978 een aanvraag in tot het verkrijgen van een invaliditeitspensioen wegens een long- en nieraandoening, gekend als het syndroom van Goodpasture. Deze ziekte schrijft hij toe aan blootstelling aan detergenten met hydrocarburen, gebruikt bij het reinigen van helikopters in zijn legereenheid in Merzbrück.

In haar beslissing van 5 september 1987 verklaart de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen het hoger beroep ongegrond. Tegen deze beslissing stelt de verzoeker een cassatieberoep in. Bij arrest nr. 27.701 van

19 maart 1987 vernietigt de Raad van State de bestreden beslissing wegens gebreken in de motivering.

3.2. Op 6 mei 1996 verklaart de commissie van beroep het hoger beroep tegen de weigering van zijn aanvraag gegrond. Ze schat de aanrekenbare invaliditeit op 10 %. Ze kent aan de verzoeker een voorlopig pensioen toe, berekend op een afdalende invaliditeit.

Tegen deze beslissing stelt de verzoeker een cassatieberoep in. Bij arrest nr. 79.913 van 26 april 1999 vernietigt de Raad van State de bestreden beslissing omwille van de onregelmatige samenstelling van de medische beroepskamer van de gerechtelijk-geneeskundige dienst (hierna: GGDB).

3.3. De zaak wordt opnieuw onderzocht en op 18 maart 2008 verklaart de commissie van beroep het hoger beroep gedeeltelijk gegrond. Zij beslist dat het aangevoerde letsel voor 1/3 van de totale invaliditeitsgraad aanrekenbaar is. Aan de verzoeker wordt dienvolgens een voorlopig pensioen toegekend, berekend op basis van een afdalende invaliditeitsgraad.

Tegen deze beslissing stelt de verzoeker een cassatieberoep in. Bij arrest nr. 188.572 van 8 december 2008 vernietigt de Raad van State de bestreden beslissing en verwijst de zaak naar deze anders samengestelde commissie.

3.4. Het beroep wordt op 24 juni 2009 opnieuw voorgelegd aan de kamer van beroep van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst (hierna: GGD). Deze besluit *in fine* van haar protocol van 5 augustus 2009 dat “geen invaliderend restletsel (kan) weerhouden worden” en dat “het causaal verband tussen de doorgemaakte aandoening en de aangehaalde feiten (...) niet (is) gelegd”.

3.5. Op 26 augustus 2009 zendt de commissaris-verslaggever het dossier voor onderzoek opnieuw naar de kamer van beroep. Het lijkt hem

opportuun om conform 's Raads arrest nr. 79.913 van 26 april 1999 een nieuw medisch onderzoek uit te voeren door geneesheren onafhankelijk van vorige onderzoeken. Aangezien het protocol van 5 augustus 2009 geen invaliditeit in aanmerking neemt en alle voorgaande verslagen van geneeskundige onderzoeken een gedeeltelijke aanrekenbaarheid vaststellen, vraagt hij deze “bruuske verandering van zienswijze te willen staven”.

3.6. In de protocollen van 5 februari 2010, 8 september 2010 en het uiteindelijke protocol van 25 oktober 2011 raamt de kamer van beroep van de Gerechtelijke Geneeskundige Dienst de invaliditeit op datum van 1 april 1978 op 0 percent aanrekenbaar.

In het finale verslag van 25 oktober 2011 wordt in de gerechtelijk geneeskundige bespreking het volgende overwogen:

“De beroepscommissie stelde in haar verslag van 05/08/2009 dat, na zorgvuldige studie van het lijvig dossier en na onderzoek,

1. geen restletsels meer van het syndroom van Goodpasture te weerhouden zijn, wat de globale schatting op 0 % brengt.
2. Het causaal verband tussen het ontstaan van het syndroom van Goodpasture niet om volgende redenen kan aanvaard worden:
 - de blootstelling is niet bewezen en zal in elk geval niet langer dan 5 niet opeenvolgende dagen geweest zijn
 - als voorafbestaande vreemde en predisponerende factor vermelden we zeer frequente respiratoire aandoeningen
 - en belangrijke nicotine-abusus.

De verandering van 10 % naar 0 % aanrekenbaarheid is dus niet zo bruusk maar wordt in een periode van 2 jaar gesteld.

Vermoedelijk was er reeds veel vroeger 0 % aanrekenbaarheid.

Op de invaliditeitswijziging is m.i. geantwoord.”

Ook in de eraan voorafgaande protocollen van 5 februari 2010 en 8 september 2010 komt identiek dezelfde paragraaf voor.

3.7. Op 10 maart 2011 vraagt de commissaris-verslaggever aan de verzoeker hem te laten weten of deze “na kennisname van het medisch protocol van de Gerechtelijke Geneeskundige Dienst dat (hem) werd toegezonden (...), nog

reacties of nieuwe documenten (heeft) doen toekomen(...)). Hij voegt eraan toe dat, in voorkomend geval, deze bijkomende, nieuwe stukken moeten worden geëvalueerd en “het voorwerp van studie uitmaken om te achterhalen in welke mate ze invloed (kunnen) hebben op het gemotiveerde advies” dat de commissaris-verslaggever dient voor te bereiden.

Op 28 mei 2011 deelt de verzoeker zijn opmerkingen mee aan de commissaris-verslaggever. Hierin uit hij inzonderheid kritiek op de verwijzing door de kamer van beroep van de Gerechtelijke Geneeskundige Dienst naar het protocol van 5 augustus 2009. Alleen al “de durf dit verslag d.d. 05/08/2009 te vermelden”, houdt volgens hem een inbreuk in op de rechten van verdediging, “daar dit verslag werd opgesteld in tegenspraak met de beschikking van de (Raad van State)”. Dit verslag, stelt hij, “is onwettig en dient als niet bestaande te worden beschouwd”.

3.8. Op 19 maart 2012 beslist de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen, “om de redenen, aangeduid in bijgaand bijzonder verslag”, het beroep van verzoeker ontvankelijk maar ongegrond. Ze beslist “de bij aanvraag van 21 april 1978 ingeroepen aandoening af te wijzen daar het naar eis van recht niet bewezen is dat het ‘syndroom van Goodpasture’ aanrekenbaar kan worden gesteld aan het dienstfeit”.

Het bij deze rechterlijke beslissing gevoegde “bijzonder verslag” overweegt het volgende:

“(…)

Overwegende dat het dossier van de heer Marc PENSIS op 26 augustus 2009 andermaal aan de Gerechtelijke Geneeskundige Dienst werd teruggezonden (doc. Ve 6) met het oog op een nieuw onderzoek ingevolge de niet rechtsgeldige samenstelling van het College van geneesheren van de Beroepskamer die het verslag d.d. 5 augustus 2009 (ref. 36-AP/186.680) opstelden en mede ondertekenden; dat dit onderzoek plaatsvond op 16 november 2009 en afgesloten werd met het medisch protocol van 5 februari 2010 (doc. Vf 6); dat met het protocol van 5 augustus 2009 geen rekening mag worden gehouden;

Overwegende, na anamnese, objectief en klinisch onderzoek van de heer Marc PENSIS op 16-11-2009, conform de voorschriften van het arrest van de Raad van State nr. 79.913 van 26-04-1999 door een anders samengestelde Beroepskamer van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst, het verslag hiervan onder referte 36/AP/186.680 van 05-02-2010 (doc. Vf6), dat aangevuld werd met een bijkomend verslag van 08-09-2010 (doc. Vh6) en opgesteld werd na kennisname en studie door het panel van het document (Vh4) van Professor dr. Vanholder die opnieuw wordt aangehaald in het medisch verslag van 25-10-2011(doc. Vh7);

Overwegende dat de reeds gekende "Besluiten" d.d. 9-11-1992 van diens toenmalige raadsman, Mr. R. Coppens (doc. Vt2), door de heer Marc Pensis nogmaals worden neergelegd ter zitting van de Beroepskamer van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst op 16-11-2009 /; dat ter zitting geen andere, nieuwe of doorslaggevende bewijsstukken meer worden aangebracht;

Overwegende het aangehaalde verslag van Prof. Dr. Vanholder (doc. Vh4), dat poneert met recentere publicaties te kunnen aantonen dat zelfs zeer korte blootstellingen aan koolwaterstoffen voldoende kunnen zijn om het syndroom van Goodpasture te ontwikkelen, deze publicaties eveneens stellen dat het tot nu toe quasi onmogelijk is gebleken om het oorzakelijk verband tussen blootstelling aan hydrocarbonaten en het syndroom van Goodpasture in enge zin, en tussen hydrocarbonen en glomerulair lijden in bredere zin, rechtstreeks en onomstotelijk aan te tonen; dat de toekenning van dit vermoeden van oorsprong niet zomaar mag worden geprojecteerd op het ziektebeeld van de heer Marc PENSIS aangezien de specifieke bepalingen zoals voorgeschreven door artikel 1, 2de lid, van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen, de bewijslast hiervoor volledig bij de aanvrager legt; dat bij ontstentenis van dit bewijs, het naar eis van recht niet bewezen is dat het syndroom van Goodpasture het gevolg is van het feit van de militaire dienst;

Overwegende inderdaad de korte spanne tijds waarin verzoeker tijdens zijn militaire dienst in de helikoptereenheid slechts gedurende 5 bewezen, niet opeenvolgende dagen, effectief zou zijn blootgesteld geworden aan schadelijke reinigingsproducten op basis van oliën, ter reiniging van helikopters in een gesloten loods waarvan de lucht door verwarmingsventilatoren werd omgewalst (doc. Vh) ; dat, als de legerfeiten in het syndroom van Goodpasture zouden tussenkomen, dit wellicht maar zeer partieel en minimaal het geval is (doc. Vi4 en Vkl) en dat in het stelsel van de vergoedingspensioenen, het aan verzoeker is om door alle middelen te bewijzen dat het door hem aangevoerde letsel veroorzaakt werd gedurende en door het feit van de dienst;

Gelet op het schrijven van 10 maart 2011 (doc. Vh 7) waarbij verzoeker werd uitgenodigd te reageren op de verslagen van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst, vastgelegd in de protocollen 36/AP/186.680 van 5 februari 2010 en van 8 september 2010 en op het gevolg dat deze hieraan op 30 mei 2011 heeft voorbehouden (doc.Vi);

Overwegende het Ministerieel Besluit van 10 november 2009, tot aanwijzing van leden bij de Kamer van Beroep en bij de speciale Kamer van Beroep voor Politieke Gevangenen van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst, waarbij o.a. dr. Denis Penson en dr. Catherine Vanmeensel worden aangewezen ... uitwerking heeft met ingang vanaf 1 oktober 2009, zij rechtsgeldig zitting namen in de Beroepskamer van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst die verantwoordelijk is voor de medische protocollen nr. 36/AP/186.680 van 5 februari 2010 en van 8 september 2010 voornoemd;

Overwegende dat de Medische Beroepskamer heden nog steeds dient te beslissen over een toestand per 1 april 1978 ; dat dit objectief moet gebeuren in functie van termen en inzichten zoals die golden in 1978, met uitsluiting van alle kwalen en aandoeningen die pas (veel) later optraden (angor pectoris met myocard infarct waarvoor PTCA en coronaire bypass-operatie werd uitgevoerd...) en die dus geen deel mogen uitmaken van de voorliggende opdracht en procedure;

Overwegende de bevinding dat de longfunctie evenals de nierfunctie 'thans' perfect normaal zijn (verslagen dr. Van Brempt d.d. 08-07-1993 en van Prof. dr. N. Lameire d.d. 21-09-1993);

Overwegende de vaststelling in 1977 van (microscopische) haemoptoe ; dat de belangrijke nicotine-abusus van verzoeker (verslag Prof. Dr. Lameire, UZ Gent) pas vanaf 1983 is beginnen afnemen (doc. Vkl);

Overwegende de nierbiopsie, de diagnose in 1977 van het syndroom van Goodpasture en de behandeling ervan met plasmaferese, immunosuppressie en corticoiden waardoor de nierfunctie blijvend herstelde; dat reeds op 22-08-1978 in het kader van een aanvraag om vergoedingspensioen, door de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst tot een invaliditeit van 60% werd besloten onder volledige aftrek weliswaar van Gelijktijdige Vreemde Factoren (1/1) bij ontstentenis van voldoende elementen die het causaal verband aantonen tussen het Syndroom van Goodpasture en de feit van de militaire dienst;

Overwegende, na zorgvuldige studie van het lijvige dossier, het gestelde van de Beroepscommissie in haar verslag van 25-10-2011(doc. V.):

- geen restletsels van het syndroom van Goodpasture meer te weerhouden, hetgeen de globale schatting op 0% brengt,
- het causaal verband van de dienst met het ontstaan van het syndroom van Goodpasture niet te kunnen aanvaarden gelet op:
- de niet bewezen blootstelling die in elk geval niet langer dan 5 niet opeenvolgende dagen bedraagt,
- het bestaan van vooraf bestaande vreemde factoren zoals frequente respiratoire aandoeningen en
- belangrijke nicotine abususs;

Overwegende dat de aanvraag door verzoeker rechtsgeldig werd ingediend op 21 april 1978, dat de schatting -gelet op het bepaalde in artikel 20 van de

SWVP- derhalve ingaat op 1 april 1978, zijnde de eerste dag van de maand tijdens dewelke de aanvraag rechtsgeldig werd ingediend;

Overwegende dat de Beroepscommissie zich eensluidend kan aansluiten aan het advies van de expertengeneesheer van de Beroepskamer van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst;”

Dit is de rechterlijke beslissing waarvan de verzoeker thans de cassatie verzoekt.

IV. Onderzoek van het eerste middel

Standpunt van de partijen

4. De verzoeker voert in het eerste onderdeel de schending aan van artikel 149 van de Grondwet, van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen en van de bepalingen van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen. Hij zet uiteen dat de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen haar beslissing verantwoordt, rekening houdend met de adviezen van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst opgenomen in de protocollen van 5 februari 2010, 8 september 2010 en 25 oktober 2011 en dat deze protocollen een voortzetting zijn van het protocol van 5 augustus 2009. Hij voert aan dat de voornoemde commissie van beroep “haar beslissing onvoldoende motiveert, waar zij enerzijds besluit dat er geen rekening mag worden gehouden met het protocol van de G.G.D. d.d. 5 augustus 2009, terwijl met de stukken wordt bewezen dat alle latere protocollen van de G.G.D. dit verslag als basis nemen voor hun latere besluitvorming”.

5. In wat betrokken kan worden op dit middelonderdeel, antwoordt de verwerende partij dat “enkel (wordt) verwezen naar de verslagen van de GGDB van 5 februari 2010, 8 september 2010 en 25 oktober 2010 die gesteund zijn op het nieuwe onderzoek van 16 november 2009 (...), onderzoek van de aanwezige medische stukken en een duidelijke aparte besluitvorming”. Bijgevolg, stelt zij, “werd betrokkene onderzocht door een rechtsgeldig samengestelde medische

commissie en wordt er enkel rekening gehouden met stukken opgesteld door de GGDB van na het medisch onderzoek van 16 november 2009’.

6. De verzoeker herneemt het middelonderdeel in de memorie van wederantwoord.

Beoordeling

7. De verzoeker laat na aan te geven welke bepaling van de samengeordende wetten op de vergoedingspensioenen is geschonden. Bij ontstentenis hiervan is het eerste onderdeel in die mate niet ontvankelijk.

8. De commissie van beroep voor vergoedingspensioenen is een administratief rechtscollege. Bijgevolg is de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen niet van toepassing op haar jurisdictionele beslissingen. Het eerste onderdeel is derhalve in die mate niet ontvankelijk.

9. De bij artikel 149 van de Grondwet opgelegde verplichting aan de rechter om zijn rechterlijke uitspraak te motiveren heeft het karakter van een vormvereiste met beperkte draagwijdte. Een uitspraak is gemotiveerd wanneer de rechter duidelijk en ondubbelzinnig de redengeving uiteenzet – al ware die redengeving verkeerd of onwettig – die hem ertoe brengt de beslissing te nemen. Bij de beoordeling of artikel 149 van de Grondwet is nageleefd is bijgevolg niet de vraag aan de orde of in de beslissing een verkeerde beoordeling van de feitelijke gegevens is uitgedrukt. Het gaat er daarbij dan ook niet om of de motivering omstandig of juist is; alleen een gemis aan motivering – of daarmee gelijkgestelde gevallen, zoals tegenstrijdigheid in de motieven – maakt een schending uit van artikel 149 van de Grondwet.

Uit de bestreden rechterlijke beslissing blijkt dat de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen stelt dat “met het protocol van 5 augustus

2009 geen rekening mag worden gehouden”, terwijl ze zich vervolgens “eensluidend” aansluit bij “het advies van de experten-geneesheer van de Beroepskamer van de Gerechtelijk Geneeskundige Dienst”, zijnde de protocollen van 5 februari 2010, 8 september 2010 en 25 oktober 2011. In deze protocollen wordt telkenmale overwogen dat “de beroepscommissie (...) in haar verslag van 05/08/2009 (stelde) dat, na zorgvuldige studie van het lijvig dossier en na onderzoek”, er geen restletsels meer zijn van het syndroom van Goodpasture en dat het causaal verband tussen het ontstaan van dit syndroom niet aanvaard kan worden. De voornoemde protocollen steunen aldus duidelijk op het protocol van 5 augustus 2009.

Door enerzijds te stellen dat met het protocol van 5 augustus 2009 geen rekening mag worden gehouden, doch door zich anderzijds aan te sluiten bij de genoemde protocollen van 5 februari 2010, 8 september 2010 en 25 oktober 2011 die op hun beurt gebaseerd zijn op de vaststellingen gedaan in het voornoemde protocol van 5 augustus 2009, bevat de bestreden rechterlijke beslissing tegenstrijdige motieven en schendt ze aldus artikel 149 van de Grondwet. Het eerste onderdeel is in die mate gegrond.

BESLISSING

- 1. De Raad van State vernietigt de beslissing van 19 maart 2012 van de commissie van beroep voor vergoedingspensioenen.**
- 2. Dit arrest dient te worden overgeschreven in de registers van bovenvermelde commissie en melding ervan moet worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.**
- 3. De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde commissie van beroep voor vergoedingspensioenen.**

4. De verwerende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op 175 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van 25 oktober 2012, door de Raad van State, IXe kamer, samengesteld uit:

André Vandendriessche,	kamervoorzitter,
Daniël Moons,	staatsraad,
Geert Debersaques,	staatsraad,
bijgestaan door	
Vera Wauters,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Vera Wauters

André Vandendriessche